SK

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTÉM

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 29. septembra 2009

o platobných službách

(CON/2009/75)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 5. augusta 2009 žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky o stanovisko k návrhu zákona o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 105 ods. 4 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a článku 2 ods. 1 druhej až piatej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou vnútroštátnymi orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov[1], nakoľko návrh zákona obsahuje ustanovenia týkajúce sa platobných prostriedkov, národnej centrálnej banky, štatistiky a platobných systémov a systémov vyrovnania. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel návrhu zákona

1.1 Hlavným účelom návrhu zákona je transponovať do slovenského právneho poriadku smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (ďalej len „smernica o platobných službách“)[2]. Návrhom zákona sa tiež implementuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov (ďalej len „smernica o konečnom vyrovnaní“)[3] a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/46/ES z 18. septembra 2000 o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva (ďalej len „smernica o inštitúciách elektronických peňazí“)[4]. Dôvodová správa k návrhu zákona uvádza, že návrh zákona svojím obsahom presahuje rámec implementácie vyššie uvedených smerníc Spoločenstva s cieľom upraviť najmä otázky ochrany spotrebiteľa v oblasti platobných systémov.

---

1 Ú. v. ES L 189, 3.7.1998, s. 42.

2 Ú. v. EÚ L 319, 5.12.2007, s. 1.

3 Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 45. Smernica 98/26/ES už bola transponovaná do slovenského právneho poriadku zákonom 510/2002 Z. z. o platobnom styku, ktorý sa návrhom zákona zrušuje.

4 Ú. v. ES L 275, 27.10.2000, s. 39. Smernica 2000/46/ES už bola transponovaná vyššie uvedeným zákonom o platobnom styku.

1.2 Toto stanovisko sa sústreďuje na ustanovenia návrhu zákona, ktoré sa týkajú platobných prostriedkov, Národnej banky Slovenska, štatistiky a platobných systémov a systémov vyrovnania, ktoré presahujú rámec prísnej implementácie vyššie uvedených smerníc Spoločenstva. ECB sa v tomto stanovisku nezaoberá posudzovaním celkovej implementácie týchto smerníc na Slovensku.

2. Všeobecné pripomienky

Cieľom návrhu zákona je komplexne upraviť platobné služby, elektronické peniaze a platobné systémy a systémy vyrovnania na Slovensku a implementáciou smernice o platobných službách splniť legislatívne podmienky pre vytvorenie jednotnej oblasti platieb v eurách.

Napriek zneniu §1 ods. 3 písm. h) návrhu zákona a s ohľadom na rozdiel v predmete úpravy smernice o platobných službách a smernice o konečnom vyrovnaní ECB predpokladá, že toto ustanovenie by sa malo vykladať v zmysle §1 ods. 1 písm. b) návrhu zákona. Z dôvodu právnej istoty by však bolo žiaduce, aby bol §1 ods. 3 písm. h) v tomto ohľade jednoznačne formulovaný s cieľom odstrániť pochybnosti, či komplexná úprava v návrhu zákona nemôže mať za následok vylúčenie uplatnenia ustanovení, ktorými sa implementovala smernica o konečnom vyrovnaní.

3. Konkrétne pripomienky

3.1 *Nové úlohy a dostatok ľudských a iných zdrojov*

Návrh zákona potvrdzuje Národnej banke Slovenska úlohy v oblasti dohľadu nad platobnými systémami a platobnými inštitúciami. Je však nevyhnutné, aby Národná banka Slovenska disponovala dostatkom ľudských a iných zdrojov, ktoré by jej umožnili plniť tieto úlohy popri existujúcich úlohách súvisiacich s Eurosystémom a iných úlohách podľa vnútroštátneho práva[5].

3.2 *Prevádzka platobných systémov a dohľad nad nimi*

V §45 ods. 3 písm. a) návrhu zákona sa ustanovuje, že platobným systémom sa rozumie platobný systém prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska. V §47 ods. 1 sú vymenovaní možní účastníci tohto platobného systému. ECB poukazuje na to, že vo vzťahu k účasti Národnej banky Slovenska v TARGET2 je zoznam účastníkov vymedzený užšie v rozhodnutí Národnej banky Slovenska 9/2008 z 25. novembra 2008 o podmienkach účasti v TARGET2-SK, v súlade s článkom 4 harmonizovaných podmienok účasti v TARGET2[6]. ECB preto odporúča zmeniť a doplniť §47 ods. 1 s cieľom upresniť, že zoznam účastníkov platobných systémov môže byť podrobnejšie upravený v pravidlách platobného systému.

V §45 ods. 8 návrhu zákona sa ustanovujú požiadavky dohľadu uložené prevádzkovateľovi platobného systému, centrálnemu depozitárovi cenných papierov a poskytovateľovi platobných služieb v súlade s medzinárodnými štandardmi dohľadu a hodnotiacimi kritériami, ako aj so

5 Pozri odsek 3.1 stanoviska ECB CON/2009/27 a odsek 3 stanoviska ECB CON/2009/36. Všetky stanoviská ECB sa uverejňujú na internetovej stránke ECB na: www.ecb.europa.eu.

6 Pozri prílohu II k usmerneniu ECB/2007/2 z 26. apríla 2007 o Transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (TARGET2) (Ú. v. EÚ L 237, 8.9.2007, s. 1).

štandardmi dohľadu a postupmi ustanovenými ECB, Európskym systémom centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) a/alebo orgánmi ostatných členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHP“), ktoré sú na to určené v súlade s právom príslušného členského štátu EHP. Odkaz na použiteľné štandardy dohľadu je príliš široký, a preto ECB navrhuje súčasné znenie §45 ods. 8 prvej vety zúžiť na uplatniteľné štandardy dohľadu Eurosystému a iné doplňujúce štandardy prijaté Národnou bankou Slovenska.

Podľa §61 ods. 3 v súčasnosti platného zákona o platobnom styku musí byť subjekt, ktorý žiada o povolenie na prevádzku platobného systému podľa slovenského práva, okrem splnenia ďalších podmienok aj akciovou spoločnosťou so sídlom na Slovensku[7]. V §57 ods. 2 písm. a) návrhu zákona sa menia podmienky tak, že subjekt musí byť akciovou spoločnosťou so sídlom v členskom štáte EHP.

Vo vzťahu k prevádzkovateľom platobných systémov podľa slovenského práva so sídlom v členskom štáte EHP, ktorí podliehajú dohľadu Národnej banky Slovenska podľa §60 návrhu zákona má ECB za to, že §45 ods. 8 návrhu zákona zohľadňuje, že Národná banka Slovenska uplatňuje politiku Eurosystému v otázke umiestnenia, aby mal Eurosystém dostatok prostriedkov na zaistenie bezpečnosti prevádzkovateľov mimo Eurosystému, na odstránenia rizika oslabenia kontroly eura a na riadny výkon právomocí svojich kľúčových právomocí. S cieľom upresnenia by bolo potrebné v §45 ods. 8 výslovne uviesť zásady Eurosystému pre umiestnenie a prevádzku systémov vykonávajúcich vyrovnanie v eurách.

3.3 *Zodpovednosť*

Implementáciou smernice o platobných službách bol do návrhu zákona zavedený pojem „hrubá nedbanlivosť“ a rozdiel medzi bežnou nedbanlivosťou a hrubou nedbanlivosťou[8]. ECB zdôrazňuje, že rovnaká zodpovednosť, aká sa uplatňuje v prípadoch „hrubej nedbanlivosti“ sa vzťahuje aj na prípady „podvodu a úmyselného protiprávneho konania“ podľa článku 31 ods. 2 harmonizovaných podmienok účasti v TARGET2. ECB preto odporúča zmeniť a doplniť §45 ods. 9 písm. a) návrhu zákona zodpovedajúcim spôsobom. ECB tiež navrhuje prijať zmeny a doplnenia opatrení prijatých Národnou bankou Slovenska, ktorými sa implementuje článok 31 harmonizovaných podmienok účasti v TARGET2, s cieľom úplnej transpozície režimu zodpovednosti.

3.4 *Štatistika*

Návrhom zákona sa tiež mení a dopĺňa zákon 566/1992 Z. z. o Národnej banke Slovenska tak, že sa Národnej banke Slovenska výslovne zveruje právomoc zbierať štatistické údaje a iné údaje podľa zákona 566/1992 Z. z. a osobitných zákonov. ECB navrhuje upresniť povinnosti v oblasti štatistiky a uviesť, že zahŕňajú zber štatistických informácií s cieľom pomôcť ECB pri plnení úloh ESCB. V tejto súvislosti ustanovujú články 5.1 a 5.2 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, že na zabezpečenie plnenia úloh ESCB zbiera ECB za pomoci

7 ECB sa k tejto otázke vyjadrila v stanovisku CON/2008/18.

8 Pozri §10 ods. 2, §12 ods. 2 a §45 ods. 9 písm. a) návrhu zákona.

národných centrálnych bánk potrebné štatistické informácie a národné centrálne banky uskutočňujú tieto úlohy v rámci možností.

3.5 *Dátum nadobudnutia účinnosti*

Hoci článok 94 ods. 1 smernice o platobných službách ustanovuje, že členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou pred 1. novembrom 2009, článok XVIII návrhu zákona stanovuje dátum 1. decembra 2009. Aj keď ECB predpokladá, že dátum nadobudnutia účinnosti návrhu zákona bol stanovený s cieľom zabezpečiť, aby mali jeho adresáti dostatočnú dobu na oboznámenie sa s novou úpravou, ktorú zavádza, transpozičné povinnosti vyplývajúce zo smernice o platobných službách by sa mali dodržať.

Toto stanovisko sa uverejní na internetovej stránke ECB.

Vo Frankfurte nad Mohanom 29. septembra 2009

[podpis]

prezident ECB

Jean-Claude TRICHET